



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt X. Mandata Pontificis de translationis negotio. Difficultas in
retinendis Tridenti Patribus. Caesarianorum postulata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

Mandata Pontificis de translationis negotio. Difficultas inueniendis Tridenti Patribus. Cæsarianorum postulata.

* Apparet ex scripto Maffei ad Ceruinum, 27. Augusti 1546. & ex Literis ad ministrum Ceruini, 18. 21. 25. & 28. Augusti, & 7. Septembris.

Interea Romam adierant * Bertanus, & Aurelius qui Madruccio à Secretis erat: ille, ut Legatorum nomine Pontifici suaderet necessitatem Synodi transferendæ; simul etiam ut omnem animi rubiginem in Tridentinum à Pontifice abstergeret: hic, ut mentem Cæsaris de Concilio significaret, simulque exponeret minaces nuntios, quos ipse Caroli nomine ad Ceruinum attulerat; quorum tenorem si nactus fuero, lectoribus alicubi referam. Aurelio, quod ad primum caput spectabat, grauitur respondit Pontifex: Cæsarem per eam inexpugnabilem repugnantiam aduersari Concilio non suâ sponte, sed eorum suasu, qui affectatum eius obsequij studium ostentabant: illos verò, qui inter Legatos ac Cæsarem offensionum semina iecissent, haud impunè abituros. Progressus deinde ad minas in Ceruinum intortas, flammis potius quam spiritu verba conflauit: Nihil nisi suo iussu actum à Ceruino: sed veteram quid peccasset, à se, non ab alio puniendum. Compertum iam sibi, quisnam id sulphuris in Cæsaris animum inieciisset, & quàm praua de causa. Exin vocem extulit adeò plenam indignationis in Tridentinum, ut Aurelius iterum adire Pontificem minimè ausus fuerit. Verùm cum Bertanus omnem operam adhibuisset Tridentino purgando, mitigandoque exacerbato Pontificis animo, pollicentis diuersâ imposterum ratione Madruccium acturum; hoc retulit moderatum responsum: Ex operibus se de homine iudicaturum.

Porro studuit Bertanus ostendere necessitatem translationis, tametsi Cæsar obsisteret; non tam ob acerbas offensiones inter vrbis dominum, & primum Concilij Præsidem, quàm ob ineluctabilem Patrum repugnantiam diutius commorandi inter incommoda ac pericula Tridentina. Quare Pontifex factam ipsis antea potestatem deducendæ Synodi per literas iterauit, modo maior Episcoporum pars ita censeret. At postridie quàm miserat tabellarium, certior factus expostulationis acerrimæ, quâ Cæsar ea de re & apud Nuntium voce, & apud Mendozam literis conquestus fuerat, reuocatis mandatis, ad Præsides scripsit: * Persistere se quidem in proposito; sed quò suauius illud perficeret, caueretque ne Cæsar vel ad concordiam cum Lutheranis, vel ad peculiarem Nationis Synodum impelleretur, velle ut duos adhuc menses Episcopi Tri-

* Literæ Sfortiæ ad Legatos, 18. Augusti 1546. & Maffei ad Ceruinum, 16. 18. 20. & 25. Aug.

denti degerent, dum Farnesius Legatus cum Caesare ageret: cuius Confessarius Nuntio significauerat, itidem ac Orator Mendoza Legatis Tridenti, & Vega Pontifici, satis esse Carolo, si res ad medium Octobris retardaretur; & interim Synodus dogmatum sanctionibus superfederet. Legatos itaque certiores reddidit Pontifex, se iniunxisse Farnesio, ut rem cum Caesare exploratè stabiliret: illi verò nihil interim noui molirentur; sed discutiendis rebus darent operam, certiusque Patrum voluntatem explorarent, quò integrum esset Pontifici, in tempore rem exequi: adeoque oportere, ut Episcopos iam inde profectos reuocarent, & abeundi cupidos retinerent.

3 Ancipites erant Legati, intelligeretne Pontifex, Patrum voluntatem certius explorandam per rogata in publicis conuentibus suffragia, quod ipsi praoptabant, & vnicam fore cautionis rationem arbitrabantur: sed cum praenoscerent, Caesarianos huic suffragationi acerrimè obluaturus, dilucida Pontificis iussa postulabant, quem plenè rem per literas docuere. Quod ad Episcoporum vel discesum impediendum vel reditum curandum spectabat, proposuerunt, praeterquam quod id re consequi perarduum foret, opportunius videri, si permitteretur, ut experientia ipsa Caesari cunctisque mortalibus translationis necessitatem palàm faceret. At Pontifex nec primum admisit, quò omnem offensionem Caesarianorum euitaret, dum ad concorditer cum iis agendum cunctabatur; nec alterum reuocauit, quòd nollet patefactam translationis necessitatem, sibi dissolutionis periculo constituram. Quapropter Legatos iussit cohortari Patres, & ad moram compellere: cunctos tamen certiores redderent, consilium non esse Pontificis, eos ibi diutius inuitos detineri; sed eam cunctationem expeti, quò res quam maximè posset in Religionis commodum cederet, & ne suscepti labores sumptusque deperderentur.

4 Praesides itaque certos etiam nuntios ad Episcopos per finitima loca dispersos miserunt, qui ad reditum inuitarent: quamobrem nonnulli reuersi. Sed paulò post ex Farnesianis literis compertum est, à Caesare clausis auribus translationem respui. Aiebat, Id si fieret, perditum iri quidquid ipse conatus fuerat in multis Lutheranorum adducendis, ut se Concilio subderent. Vbi etiam in puluerem redigerentur armorum vi Saxo & Langrauius, eorum vrbes, aliorumque plurium Germanorum Principum ac Dynastarum, permansuras haereticis confertas, quibus satisfaciendum supererat. Ipsos Catholicos eo intempestiuo motu perspecto, in suspicionem

1546.

a Literæ Legatorum ad Sfortiam, 1. Septemb. 1546.
b Literæ Farnesij ad Pontificem Ingolstadio, 30. Augustij & aliae Verralli Nuntij ad Legatos, eadem die.

B b b b 3 prola-

1546. prolapsuros, cum ea Synodus tot Comitiorum suffragio Tridentum conuenerit: Germanorum ingentia, vel maxime suspiciosa, existimatura ad actum haud fide sinceram, sed simulatione conditam. Sibi animi satis esse ad continendos Tridenti suae ditionis Episcopos, modò potestas à Pontifice fieret eorum prouentus apud serutinendi: proinde sibi persuadere non posse, cur idem cum reliquis agere Pontifici non liceret. Haud se volente Madruccium imperiosius egisse, nec se mandante Patres Legatosque minaciter obiurgatos, quod prius etiam Romae significatum fuerat; idque sibi displicere: sed posse impostero adhiberi remedium, causa publicè minimè præcipitata. Et quamquam his rationibus valida Legatus opposuisset responsa, tamen irrita desuebant. Etenim Cæsar, tam pio molimini intentis animis, haud sibi persuadere poterat ceu absolute conducibile, quod rei sibi propositæ non conduceret. Quamobrem scripsit ad Legatos Farnesius, ut moram aliquam interponerent, & Augustanus Cardinalis cum iisdem acerbe conquestus est, quòd, cum propè adesset opportunitas componendæ Germaniæ, & hæreticos ad obsequium Concilij adducendi, festinarent per eam leuem præcipitemque mutationem cuncta peruertere.

a Literæ Sfortiæ ad Ceruinum, 4. Octobris 1546.

b Eius Literæ ad Legatos, 31. Augusti 1546.

c Literæ Legatorum ad Sfortiam, 10. Septembris 1546.

d Literæ Legatorum ad Farnesium, 20. Sept.

Tum Legati, ne collatam prius operam perderent, cepere consilium conficiendi Decreti de Iustificatione, simulque de Episcoporum in suis Sedibus mansione, ut postea Sessio haberetur præscripto die ad Octobris dimidium, quo tempore belli euentus clariùs ostenderet, quoniam loco futura Sessio indicenda. Etenim Patres Pontifici denuntiauerant, præoptare se suis Sedibus deturbari, quàm diutiùs Tridenti subsistere cum periculo, ne confecto mox prælio, à Lutheranis abducerentur captiui. Atque vt res cederet, Legati liberè constanterque professi sunt, se iam impares esse ad operam ibi diutiùs nauandam, ob causas sæpiùs iteratas; præsertim verò, ut aiebant, ob conscientia morfus. At Pontifex interea tergiversari, Legatosque admonere, cum Episcopis ita præstitò essent, ut in dies liceret capi consilium aliò Synodi deportandæ.

e Literæ Massici ad Ceruinum, 19. Sept. 1546.

Noua tamen de loco difficultas insurgebat. Etenim Franciscus Gallia Rex nulli urbium assensusus erat, quæ penderet à Cæsare, & Auenionem sibi probari indicauerat, spe datà, eò Lutheranos adductum iri: sed ea spes firmior haud censebatur, quàm quæ de iisdem fiebat à Cæsare, vbi Concilium Tridenti perduraret: mos quippe hominum, ac potissimè Principum est, in agendis negotiis rerum futurarum conditionem pro arbitrato sibi fingere; simulque pro

pro certo sumere, iis omnia ex voto prosperè casura, qui in præsentia ipsorum votis obsequantur. 1546.

CAPVT XI.

Expenditur Seripandi opinio de Iustificacione, affirmantis, præter infusam iustitiam ac merita Christi, opus esse, homini Christi iustitiam imputari, et apud Dei Tribunal illi salus adiudicetur.

EA de migratione consilia, Legatorum sedulitatem, vt assollet, nihil minuerant in expendendis dogmatum argumentis: cum optimè intelligerent, ad rem benè gerendam, æquè ac ad fabricam nauiter extruendam, opus esse, sibi quodammodo persuadere, ibidem vbi degitur semper commorandum. At mihi quidem, narrationem huiusce temporis apud Suauem legenti, licet citra omnem amplificationem affirmare, videri mihi alterius cuiuspiam Concilij historiam legere, vsque adeò rerum conditiones ab eo asseueranter enarratæ distant ab iis, quæ tunc Tridentino contingere. Vt à patentiore ac solidioribus ordiar, ne minima quidem ab eo sit mentio de exorto inter Montanum, Pacecum & Madrucium iurgio, in cunctis huius Concilij monumentis luculenter descripto, adeò vt planè ignoret quæ inde postea consecuta & agitata fuerint de Synodo transterenda: hinc est, quòd huiusmodi notitiâ destitutus, semper hic errabundo gradiatur vestigio, & commentaria effutiat.

Dicit præterea, 25. Augusti euulgatum Tridenti Iubileum quatuor ad eius functiones obeundas, Cætus publicos quindecim dierum spatio intermissos. Sed neque Iubileum eo die promulgatum est, cum prima ad ipsum consequendum supplicatio 19. Augusti habita fuerit; nec vnquam eo mense quindecim continentes dies absque generali Conuentu præterierint.

Affirmat, A Legatis de industria Decreti absolutionem protraham, iniectis disputationibus inter aduersantium classium Theologos, ne ad celebrandam Sessionem deueniretur: & quoniam ad agendum per eam simulationem, ineptum videbatur apertum ingenium primi Legati, eam curam à Ceruino in se receptam, quippe animi magis oblecti. Prætermitto mordacitatem in huiusmodi virum, cuius integritas vel ab hæreticis legitur commendata; & nequitiam hominis, quæ per violentiam liuoris contendit e gloria vitu-

* In Diario
Maffarelli
in Actis.